

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoPr/12/2024
Identifikačné číslo spisu:	1215211242
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1215211242.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobcu: Ing. B. Z., narodený XX. A. XXXX, T., K. Č.. XX, zastúpený advokátkou JUDr. Sabinou Hodoňovou, PhD., ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, Žilina, Mariánske námestie 31, proti žalovanému: FCP - SK s. r. o., Bratislava, Slovnaftská č. 100, IČO: 44 605 391, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., Čadca, Ul. 17. novembra 3215, IČO: 50 473 522, o zaplatenie 6.916,84 eur s prísl. a iné nároky, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 18Cpr/3/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu Bratislave z 29. júla 2020 sp. zn. 15CoPr/6/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. januára 2019 č. k. 18Cpr/3/2015 - 338 rozhodol tak, že súd žalobu zmieta (I. výrok). Žalovanému súd priznáva voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok). O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením (III. výrok).

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetom sporu v uvedenej pracovno-právnej veci boli rôzne nároky žalobcu voči žalovanému a to, mzdové nároky za obdobie mesiacov 7, 8, 9/2014 a 1, 2, 3/2015 vrátane náhrady mzdy v súvislosti s okamžitým skončením pracovného pomeru zo strany zamestnanca vo výške 5.044,25 eur, ďalej zaplatenie nákladov vzniknutých činnosťou kancelárie stavebného dozoru na pracovisku v Nesluži vo výške 1.872,59 eur (kúpa fotoaparátu a takzvané potvrdenky vrátane napr. nákup pohonných hmôt) a vydanie dokladov špecifikovaných v žalobe.

1.2. Súd vo veci vykonal dokazovanie, na základe ktorého po vyhodnotení všetkých dôkazov (listiny, pripojený vyšetrovací spis) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, pričom sa konajúci súd plne stotožnil s argumentáciou žalovanej strany, ktorá bola vyššie v rozhodnutí podrobne uvedená.

1.3. Čo sa týka jednotlivých žalovaných nárokov, mzdové nároky za obdobie 7 - 9/2014 a 1 - 3/2015 súd žalobcovi nepriznal z dôvodu, že tieto mu boli vyplatené žalobcom na jeho účet v banke 8. 9. 2015, tak ako je uvedené v bode 12. odôvodnenia rozsudku. Za mesiac 2/2015 žalovaný nevyplatil žalobcovi žiadnu mzdu z dôvodu neospravedlnených absencií počas celého mesiaca február 2015. V mesiaci marec 2015 žalobca tiež vykazoval absencie a na viac ku dňu 17. 3. 2015 došlo ku skončeniu jeho pracovného pomeru. Súd mal jednoznačne preukázané, že žalobca v mesiaci september 2015 riadne prevzal sumu 2.129,30 eur od žalovaného, pričom pri zrealizovaní transakcie bol uvedený riadne aj účel platby, teda doplatok - mzdové prostriedky, tak ako to vyplýva z pripojeného vyšetrovacieho spisu. Žalobca si teda nemohol uvedenú čiastku 2.129,30 eur jednostranne započítať na iné ním tvrdené nároky na cestovné náhrady, pričom bolo jednoznačne dokazovaním preukázané, že na tieto náhrady ani nemal právny nárok, tak ako to zdôvodnil žalovaný.

1.4. Čo sa týka náhrady mzdy, ktorú žalobca označil ako odstupné, v zmysle § 69 ods. 4 Zákonníka práce, túto súd žalobcovi nepriznal nakoľko bol názoru, že by tento postup bol v rozpore s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce) vychádzajúc z preukázanej skutočnosti, že žalobca po tom ako si zmenil bydlisko a aj číslo svojho účtu, tieto skutočnosti zamestnávateľovi neoznámil, a teda sám spôsobil stav nevyplatenia miezd v riadnych výplatných termínoch svojej osobe. Z tohto dôvodu sa okamžité skončenie pracovného pomeru javí byť nedôvodné, teda aj neplatné, keď zrejme žalobca ani nedodržiaval lehotu podľa § 69 ods. 3 Zákonníka práce. Aj keď sa žalovaný nedomáhal určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru na súde, súd mal za to, že je potrebné túto skutočnosť zohľadniť pri rozhodovaní o nároku žalobcu podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce. Súd tiež prihliadal aj na postoj žalobcu k práci v období, ktoré predchádzalo okamžitému skončeniu pracovného pomeru, keď žalobca mal v mesiacoch 2, 3/2015 neospravedlnené absencie a počas dlhodobej práceneschopnosti od septembra 2014 do januára 2015 kandidoval do obecného zastupiteľstva a aj za starostu obce Zákopčie.

1.5. Pokiaľ ide o žalovanú čiastku 1.872,59 eur, táto pozostáva z ceny fotoaparátu vo výške 237,99 eur a tzv. potvrdeniek. K tomuto nároku sa súd podrobne vyjadroval vyššie v tomto rozhodnutí, teda nepriznal ani tento žalovaný nárok z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že by išlo o kúpu nejakých pracovných pomôcok alebo pracovných potrieb na pokyn alebo so súhlasom zamestnávateľa. Pokiaľ ide o výdavky na pohonné hmoty a iné cestovné náklady vo všeobecnosti platí, že zamestnanec nemá nárok na náhradu nákladov spojených s cestou do a z práce, pokiaľ to nemá zamestnanec osobitne dohodnuté so zamestnávateľom, ktorý túto skutočnosť nepotvrdil, a preto žiadal nepriznať aj tieto nároky. Pre úplnosť súd len udáva, že žalobca fotoaparát zn. SONY zakúpil 12. 1. 2015, počas svojej práceneschopnosti a v čase, keď už na stavbe na pracovisku v Nesluži stavebný dozor nevykonával, keďže v tom čase už právny vzťah medzi žalovaným a investorom stavby (SEVAK) neexistoval.

1.6. Napokon sa žalobca domáhal vydania výplatných pásovk za 2, 3/2015, zápočtového listu, potvrdenia zdaniateľných príjmov za rok 2015 a referencie na stavbu. Pokiaľ ide o prvé tri požadované doklady uvedené v predošlej vete, tieto zjavne žalovaný žalobcovi vydal, keďže sám žalobca ich kópie založil do spisu (čl. 101-103), pričom ich ale označil ako nepravdivé. Napriek tomu, že mu tieto doklady boli vydané, v tomto konaní sa domáhal ich vydania a nie uloženia povinnosti žalovanému primerane ich upraviť, pričom v takom prípade by musel presne uviesť, akej konkrétnej úpravy obsahu týchto dokladov sa domáha. Čo sa týka vydania referencie na stavbu Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd regiónu Dolné Kysuce s kópiou referencie od objednávateľa, t. j. SEVAK, a.s. Žilina, súdu nie je zjavné z akého právneho titulu žalobca vydanie uvedených dokladov požadoval, pričom zo Zákonníka práce právo zamestnanca na vydanie takto označeného dokladu nevyplýva.

1.7. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody, súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

1.8. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v konaní úspech v celom rozsahu, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. júla 2020 sp. zn. 15CoPr/6/2019 rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 28. januára 2019 č. k. 18Cpr/3/2015-338 potvrdzuje (výrok I.). Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. účinný od 1. 7. 2016), ďalej len CSP], túto prejednal bez nariadenia

pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. júla 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 CSP) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

2.2. Žalobca v odvolaní predovšetkým namietal porušenie procesných podmienok súdom prvej inštancie, keďže tento mal v prejednávanej veci rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, na pojednávaní konanom dňa 24. 10. 2018, keď boli pre takýto postup splnené zákonné podmienky podľa § 274 CSP.

2.3. Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že pojednávanie konané v predmetnej veci dňa 2. 7. 2018 bolo odročené na termín 5. 9. 2018 s tým, že strany sporu zobrali termín pojednávania na vedomie, súd im uložil doručiť do spisu a zároveň druhej strane sporu záverečné vyjadrenie vo veci samej a záverečný návrh, čo strany sporu splnili (záverečný návrh žalovaného na č. l. 297 až 299 spisu; záverečný návrh žalobcu na č. l. 302 až 305 spisu). Ďalej odvolací súd zistil, že pojednávanie vytýčené na deň 5. 9. 2018 sa nekonalo z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu, termín pojednávania bol zrušený a súd nariadil pojednávanie na deň 24. 10. 2018. O uvedených skutočnostiach súd prostredníctvom emailu informoval strany sporu (č. l. 310 a 311 spisu) a predvolal ich na pojednávanie dňa 24. 10. 2018 o 13.00 hod. V predvolaní boli strany sporu poučené o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie a neospravedlnenia svojej neprítomnosti. Odvolací súd ďalej zistil, že žalovaný ani jeho právny zástupca sa pojednávania konaného dňa 24. 10. 2018 nezúčastnili, svoju neúčast' neospravedlnili. Žalobca na pojednávaní navrhol súdu rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP, ktorému návrhu súd prvej inštancie nevyhovел z dôvodu (ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania na č. l. 313 a nasl. spisu), že petit žaloby, uvedený v záverečnom návrhu žalobcu, je nevykonateľný, je neurčitý, a to v časti príslušenstva pohľadávky.

2.4. Pokiaľ ide o príslušenstvo pohľadávky, ktorá je predmetom žaloby, odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, konštatuje, že žalobný návrh je v tejto časti materiálne nevykonateľný, keďže z neho nie je zrejmé, od akého dátumu žalobca úrok z omeškania žiada, keď uvádza „...odo dňa ich splatnosti...“, ďalej uvádza „...z jednotlivých dlžných súm za jednotlivé mesiace odo dňa ich splatnosti za jednotlivé mesiace“ a ďalej uvádza „...od 16. 4. 2015...“ a nie je zrejmé z akých súm, keď uvádza „...zo sumy 5.044,25 eur...“ a ďalej uvádza „...z jednotlivých dlžných súm za jednotlivé mesiace...“. Je potrebné zdôrazniť, že ak súd žalobe vyhovie (ako je tomu pri rozhodovaní rozsudkom pre zmeškanie žalovaného), do svojho rozhodnutia prevezme celý požadovaný výrok. Formulácia petitu žaloby, resp. žalobného návrhu, teda toho, čoho sa žalobca žalobou domáha, je preto dôležitou okolnosťou žaloby, ktorá vymedzuje predmet konania, nad ktorý súd v zásade nemôže ísť a zároveň podmieňuje budúcu vykonateľnosť súdneho rozhodnutia. Ak žalobný návrh podmienky určitosti, zrozumiteľnosti a predovšetkým vykonateľnosti nespĺňa, súd o takomto návrhu nemôže rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Keďže žalobný návrh žalobcu v prejednávanej veci v časti príslušenstva nebol určitý, zrozumiteľný a vykonateľný, správne postupoval súd prvej inštancie, keď na pojednávaní konanom dňa 24. 10. 2018 nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného a pojednávanie odročil na nový termín.

2.5. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že v danom spore vykonal súd prvej inštancie všetko navrhované dokazovanie, ktoré bolo potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, ako aj na posúdenie opodstatnenosti tvrdení, ktoré uvádzal žalovaný na svoju obranu (§ 132 ods. 1, § 182 CSP), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 CSP dospel k správnym skutkovým záverom, a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, pričom na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia Zákonníka práce (čl. 2, § 69 ods. 1, 4, § 78 ods. 3, § 81 písm. g), 118 ods. 1, 2, § 130 ods. 8) a svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe nevyhovел, aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

2.6. Pokiaľ ide o časť žalobného návrhu, v ktorej sa žalobca domáhal mzdových nárokov za mesiace 7 až 9/2014, 1 až 3/2015, ako aj dvojmesačného odstupného v celkovej sume 5.044,25 eur, tieto

pozostávali zo mzdy za mesiac 7/2014 vo výške 758,26 eur, za mesiac 8/2014 vo výške 759,54 eur, za mesiac 9/2014 vo výške 302,47 eur, za mesiac 1/2015 vo výške 182,24 eur, za mesiac 2/2015 vo výške 761,67 eur a za mesiac 3/2015 vo výške 745,99 eur, ako aj z odstúpného 2 x po 767,04 eur (č. l. 49 spisu). Žalovaný žalobcovi titulom mzdových nárokov uhradil celkom sumu 2.129,30 eur, a to za mesiac 5/2014 vo výške 15,41 eur, za mesiac 7/2014 vo výške 775,67 eur, za mesiac 8/2014 vo výške 759,54 eur, za mesiac 9/2014 vo výške 302,47 eur, za mesiac 1/2015 vo výške 182,24 eur a za mesiac 3/2015 vo výške 93,97 eur (č. l. 103 vyšetrovacieho spisu č. ORP-822/13-VZS-B2-2015, II. zv). Výplatenie uvedenej sumy žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom nepoprel, uviedol však, že uvedenú sumu si započítal na cestovné náhrady, ktoré sú predmetom konania pod sp. zn. 16Cpr/3/2015 (č. l. 183 a 189 spisu). Správne súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si uvedenú čiastku nemohol jednostranne započítať na ním tvrdené nároky na cestovné náhrady, keď nepreukázal, že má na takéto cestovné náhrady nárok a predovšetkým žalobca uviedol účel platby vo výške 2.129,30 eur, a to prostriedky na mzdy (č. l. 151 spisu). Pokiaľ ide o mzdu za mesiace 2, 3/2015, žalovaný tvrdil, že mzdu za uvedené mesiace žalobcovi neuhradil z dôvodu neospravedlnených absencií, ktoré v skutočnosti preukázal jednak výplatnou páskou za mesiac 2/2015 na č. l. 101 spisu, ako aj kartou zamestnanca na č. l. 10 vyšetrovacieho spisu č. ORP-822/13-VZS-B2-2015, I. zv., pričom k skončeniu pracovného pomeru došlo k 17. 3. 2015, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná. Žalobca účasť na pracovisku v dotknutých mesiacoch preukazoval kópiami listov z knihy príchodov a odchodov (č. l. 50, 51 spisu), ktoré podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne a hodnoverne nepreukazujú prítomnosť žalobcu na pracovisku v sporných dňoch, keď z nich nie je zrejmé, kedy a kým boli vyhotovené.

2.7. Podľa § 69 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce zamestnanec môže pracovný pomer okamžite skončiť, ak mu zamestnávateľ nevyplatil mzdu, náhradu mzdy, cestovné náhrady, náhradu za pracovnú pohotovosť, náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca alebo ich časť do 15 dní po uplynutí ich splatnosti. Podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce zamestnanec, ktorý okamžite skončil pracovný pomer, má nárok na náhradu mzdy v sume svojho priemerného mesačného zárobku za výpovednú dobu dvoch mesiacov. Keďže zamestnanec obvykle okamžite končí pracovný pomer v prípade, keď je existenčne ohrozený, podľa citovaného ustanovenia má nárok na náhradu mzdy, ktorá má povahu satisfakcie, a to vo výške priemerného zárobku za výpovednú dobu dvoch mesiacov. V prejednávacom prípade žalobca okamžite skončil pracovný pomer so zamestnávateľom listom zo dňa 16. 3. 2015 z dôvodu nevyplatenia miezd za mesiace 7, 8/2014, 1, 2/2015, cestovných náhrad za mesiace 6/2012-10/2013 a náhrad za tzv. potvrdenky za mesiace 12/2013 až 3/2015 (č. l. 6 spisu). Žalovaný namietal, že nevyplatenie miezd zaviniť žalobca svojím konaním resp. nekonaním, keďže si nesplnil základné povinnosti zamestnanca podľa § 81 písm. g) Zákonníka práce a neoznámil zamestnávateľovi zmenu adresy trvalého pobytu, ako aj bankového účtu, na ktorý mu zamestnávateľ poukazoval výplatu. Žalovaný preto považoval žalobný návrh žalobcu v časti mzdového nároku podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce za rozporný s dobrými mravmi (čl. 2 Zákonníka práce), s ktorým názorom sa stotožnil aj súd prvej inštancie. Aj odvolací súd považuje tento záver súdu prvej inštancie za správny. Zo spisu vyplýva, že v pracovnej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom dňa 29. 6. 2012 (č. l. 207 - 210 spisu) je uvedená adresa trvalého pobytu žalobcu Č., Z. Č.. XXXX, a bankový účet číslo XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v S. C.. Z okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany žalobcu zo dňa 16. 3. 2015 (č. l. 6 spisu) vyplýva, že adresa trvalého pobytu žalobcu je T., K. Č.. XX, a číslo účtu, na ktorý žalovaný zaslal žalobcovi mzdové prostriedky dňa 8. 9. 2015, je K., účet vedený v K. K.. Z uvedeného je zrejmé, že v priebehu existencie pracovného pomeru žalobcu u žalovaného došlo k zmene adresy trvalého pobytu žalobcu, ako aj čísla účtu a banky, v ktorej má žalobca založený účet, ktoré skutočnosti však žalobca žalovanému neoznámil a v prebiehajúcom súdnom konaní opak nepreukázal. Pokiaľ tvrdil, že žalovanému oznámil číslo účtu emailom na č. l. spisu 168, takáto skutočnosť z uvedeného dôkazu nevyplýva. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalobcu sa tak javí ako účelové konanie, ktoré nemôže požívať ochranu zo strany súdu. Podľa čl. 2 posledná veta Zákonníka práce výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávného vzťahu alebo spoluzamestnancov. Nárok žalobcu na mzdu podľa § 69 ods. 4 Zákonníka práce by bol zneužitím práva na škodu žalovaného ako druhého účastníka pracovnoprávného vzťahu.

2.8. Pokiaľ ide žalobný návrh, týkajúci sa vyplatenia cestovných náhrad a náhrad hotových výdavkov, súvisiacich s prevádzkou kancelárie, v celkovej sume 1.872,59 eur odvolací súd uvádza nasledovné. Z pracovnej zmluvy zo dňa 29. 6. 2012 uzatvorenej medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovaným ako zamestnávateľom, jej čl. 3 bod 5, vyplýva, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobcovi k výkonu práce v mieste zariadenia staveniska a stavby kanceláriu, PC, telefón, tlačiareň a kancelárske potreby, pričom rukou je v zmluve dopísané aj „auto“. Pracovný pomer bol dojednaný na dobu určitú, a to do ukončenia prác na zverenom projekte. Podľa § 145 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ poskytuje zamestnancovi za podmienok ustanovených osobitným predpisom cestovné náhrady, náhrady sťahovacích výdavkov a iných výdavkov, ktoré mu vzniknú pri plnení pracovných povinností. Osobitným predpisom je zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách. Z predloženého spisu vyplýva, že v konaní nebolo preukázané, že by žalobca v rozhodnom období, t. j. počas doby trvania pracovného pomeru kedykoľvek žiadal žalovaného o udelenie súhlasu s použitím vlastného osobného motorového vozidla podľa § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. Žalobca v konaní nepreukázal, že by ho žalovaný vyslal na pracovnú cestu, na ktorú by použil vlastné motorové vozidlo, za čo by mu patrili náhrady podľa zákona o cestovných náhradách alebo Zákonníka práce. Žalobca nikdy počas doby trvania pracovného pomeru žalovaného neinformoval, že by nebol schopný plniť si svoje pracovné povinnosti bez toho, aby mu poskytol motorové vozidlo. Podľa § 145 ods. 2 Zákonníka práce za podmienok dohodnutých v kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi náhrady za používanie vlastného náradia, vlastného zariadenia a vlastných predmetov potrebných na výkon práce, ak ich využíva s jeho súhlasom. Rovnako ako pri cestovných náhradách, ani pokiaľ ide o nárok na náhradu hotových výdavkov na rôzne kancelárske potreby, žalobca nepreukázal, že uvedené zabezpečoval so súhlasom zamestnávateľa. Možno preto konštatovať, že žalobca nepreukázal existenciu právneho titulu (dôvodu) vo vzťahu k uplatneným nárokom voči žalovanému, a preto podľa názoru odvolacieho súdu, zhodne s názorom súdu prvej inštancie, je žaloba aj v tejto časti nedôvodná.

2.9. Správne postupoval súd prvej inštancie, keď ako nedôvodný zamietol žalobný návrh v časti o vydanie výplatných pások za mesiace 2, 3/2015, zápočtového listu, potvrdenia zdaniteľných príjmov za rok 2015, keďže kópie uvedených dokladov do spisu doložil sám žalobca, čo znamená, že mu ich žalovaný poskytol.

2.10. Súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti, ktorou sa žalobca domáhal vydania referencie na stavbu s názvom Zásobovanie vodou, odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd regiónu Dolné Kysuce, s kópiou referencie od objednávateľa spoločnosti SEVAK a.s., Žilina. Zo žaloby nie je zrejmé, na základe akého hmotnoprávneho predpisu sa žalobca uvedeného nároku domáha a ako správne konštatoval súd prvej inštancie, zo Zákonníka práce právo zamestnanca na vydanie takto označeného dokladu nevyplyva. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ak sa žalobca v tejto časti žaloby domáhal vydania pracovného posudku (referencia podľa slovníka cudzích slov = doporučenie, dobrozdanie, posudok), podľa 75 ods. 1 veta prvá Zákonníka práce, zamestnávateľ je povinný vydať zamestnancovi pracovný posudok do 15 dní od jeho požiadania. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že vydanie pracovného posudku zamestnancovi nie je zákonnou povinnosťou zamestnávateľa, ak zamestnanec o jeho vydanie nepožiada, pričom žalobca túto skutočnosť v konaní nielenže nepreukázal, ale ju ani netvrdil. Správny bol preto záver súdu prvej inštancie, ak žalobu aj v tejto časti zamietol.

2.11. Pokiaľ žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného poukazoval na to, že žalovaný nedodržiaval dohodnuté podmienky v zmysle zmluvy č. 260/2011, zákony Slovenskej republiky a európske právo, teda ani právo žalobcu na odmenu a prácu nadčas, odvolávajúc sa na Smernicu európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo dňa 4. 11. 2003, podľa ktorej zamestnávateľ ako silnejšia strana má mať písomný súhlas od pracovníka k odpracovaniu nadčasových hodín, odvolací súd uvádza, že žalobca nebol zmluvnou stranou Zmluvy o poskytnutí služieb č. 260/2011 (č. l. 7 a nasl. spisu), preto sa nemôže dovolávať plnenia podmienok podľa uvedenej zmluvy. Zároveň odvolací súd uvádza, že otázka práce nadčas nebola predmetom tohto sporu, preto sú tieto odvolacie námietky žalobcu nedôvodné.

2.12. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že obsah odvolania žalobcu vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, nie je spôsobilý spochybniť vecnú správnosť napadnutého výroku predmetného rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v nich uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali

vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správny potvrdil.

2.13. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. Uviedol, že podstatnou otázkou v danom spore je, či súd pri postupe podľa § 274 CSP a splnení tam stanovených podmienok môže nerozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie z dôvodu, že má za to, že v prejednávanej veci je príslušenstvo uplatňovaného nároku z jeho pohľadu neurčité a nevykonateľné. Súvisiacou otázkou je, či možno ako neurčitý a nevykonateľný hodnotiť petit, v ktorom je príslušenstvo uplatnené ako kapitalizovaný úrok z omeškania z čiastkových nárokov do konkrétneho dňa a následne ako úrok z omeškania v určitej percentuálnej výške od konkrétneho dňa do zaplatenia.

Na pojednávaní uskutočnenom dňa 24. októbra 2018 sa bez ospravedlnenia nezúčastnil žalovaný ani jeho právny zástupca.

Žalobca na pojednávaní navrhoval vydanie rozsudku pre zmeškanie, avšak súd jeho návrhu nevyhovel z dôvodu, že petit žaloby je v časti príslušenstva pohľadávky nevykonateľný a neurčitý.

Nie je zrejmé, ako súd dospel k uvedenému právnomu záveru. Petit žaloby dovolateľa je určitý, zrozumiteľný a neexistuje žiadna prekážka pre jeho vykonateľnosť.

Na pojednávaní uskutočnenom dňa 24. októbra 2018 žalovaný a jeho právny zástupca nezúčastnili, hoci boli riadne a včas predvolaní a v predvolaní boli riadne poučení o tom, že na návrh druhej strany rozhodne súd o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Svoju neprítomnosť na pojednávaní žalovaný a ani jeho právny zástupca neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami. Napriek splneniu zákonom stanovených podmienok a formulácii § 274 CSP, t. j. že súd rozhodne a nie že môže rozhodnúť, súd rozsudkom pre zmeškanie nerozhodol. Tento postup odôvodnil neurčitosťou a nevykonateľnosťou petitu. Odvolací súd sa s postupom súdu prvej inštancie stotožnil.

V prejednávanej veci boli splnené všetky podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto pohľadu nie je podstatné, že pred pojednávaním, na ktorom dovolateľ predniesol návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie, sa uskutočnilo viacero pojednávaní, ani to, že žalovaný nároky uplatnené dovolateľom sporil. Pre vydaním rozsudku pre zmeškanie súd nehodnotí unesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Rozsudok pre zmeškanie žalovaného je sankciou za pasivitu žalovaného a súd nemá na výber v tom, či rozsudok pre zmeškanie vydá alebo nie. Dôvodom nevydania rozsudku pre zmeškanie nemôže byť ani pochybnosť o určitosti a vykonateľnosti navrhovaného petitu, keď navyše v prejednávanej veci dovolateľ, hoci komplikovanejšie, ale jasne a zrozumiteľne vyjadril, čoho sa v konaní domáha. Odmietnutím vydania rozsudku pre zmeškanie, hoci na jeho vydanie boli splnené zákonom stanovené podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Uvedený nesprávny procesný postup svedčí tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolaciemu súdu, ktorý sa s postupom súdu prvej inštancie stotožnil.

3.1. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujeme, aby dovolací súd v zmysle § 451 CSP vydal nasledovné

uznesenie:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15CoPr/6/2019 zo dňa 29. júla 2020 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že zo strany dovolateľa dochádza k ohýbaniu ustanovení civilného sporového poriadku, ktoré však nie je v žiadnom prípade prípustné, ani jeho extenzívny výklad ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je prípustný. Žiadal, aby Najvyšší súd

Slovenskej republiky dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Dovolateľ vychádzajúc z obsahu dovolania, v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namieta nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, pretože nevydal vo veci rozsudok pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP.

12. Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (písm. a/) a žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami (písm. b/).

13. Žalobca v dovolaní namieta, že súd prvej inštancie mal na pojednávaní dňa 24. októbra 2018 rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, pretože boli splnené všetky podmienky pre takýto postup.

14. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia vydaného v tzv. skrátenom postupe, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení „svojej právnej veci“, a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok*, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1001).

15. Žalobca v dovolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/26/2019, 5Obdo/87/2018, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 238/2019.

16. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí I. ÚS 233/2019 uvádza, že formalistický výklad ustanovenia § 274 CSP a to, že súd vždy za kumulatívneho splnenia v tomto ustanovení zakotvených zákonných podmienok rozsudkom pre zmeškanie „žalobe vyhovie“, skutočne nie je žiaduci najmä, ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovania. Podľa názoru Ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa § 274 CSP posudzovať vždy a podľa okolností prejednávanej veci. Napriek kogentnosti ustanovenia § 274 CSP, by pri čisto gramatickom výklade a lipnutí na formálnych znakoch vydanie rozsudku pre zmeškanie mohlo znamenať porušenie práva na spravodlivý proces, v neposlednom rade v tom, že pri takomto formalistickom postupe by bolo odopreté strane sporu možnosť podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej).

17. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom v náleze III. ÚS 373/2020 uviedol, že rozsudok pre zmeškanie prispieva k urýchleniu či ukončeniu konania v prípadoch, ak niektorá z procesných strán je v konaní nečinná, no zároveň má voči nečinnnej procesnej strane sankčný charakter, keď v podstatnej miere obmedzuje jej možnosť uplatňovať v konaní jej práva. S ohľadom na túto skutočnosť súd, ktorý rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, musí vždy s ohľadom na okolnosti prípadu uvažlivo posúdiť, či vydanie takéhoto rozhodnutia je namieste, či jeho vydaním nedôjde k narušeniu procesnej rovnosti účastníkov konania. Z uvedeného dôvodu by súd mal pristupovať k uplatneniu tohto inštitútu zdržanlivo a v nejednoznačných prípadoch by k vydaniu rozsudku pre zmeškanie pristúpiť nemal. Súd rozhodujúci rozsudkom pre zmeškanie musí vnímať, že materiálnou podmienkou jeho vydania je neprítomnosť procesnej aktivity jednej z procesných strán. Z uvedeného dôvodu by mal súd rozlišovať, či v okolnostiach danej veci jej neúčast' na pojednávaní dôsledkom nezáujmu strany o vývoj a priebeh konania alebo ide len o zmeškanie pojednávania. Súd by tak vždy mal prihliadnuť na predchádzajúcu procesnú aktivitu procesnej strany v konaní a voľiť túto formu rozhodnutia v prípadoch, keď je zjavné, s ohľadom na predchádzajúce správanie procesnej strany, že táto sa nechce na konaní aktívne podieľať, prípadne konanie len účelovo predlžuje.

18. V súlade s uvedeným prístupom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 15. júla 2021 sp. zn. 5CdoGp/1/2019, kde považoval názor odvolacieho súdu o nevyužití kontumačného rozsudku s väčšou citlivosťou aj na celkové pôsobenie žalovaného v konaní za dôvodný (pozn. odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý kontumačný rozsudok). Ústavný súd považoval závery uznesenia

najvyššieho súdu sp. zn. 5CdoGp/1/2019 za ústavne akceptovateľné (viď uznesenie sp. zn. I. ÚS 171/2022).

19. V danom prípade súd prvej inštancie nevyhovел návrhu žalobcu na vydanie rozsudku pre zmeškanie a vo veci žaloby návrh zamietol a odvolací súd predmetný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Vo svetle vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu a Ústavného súdu, súd prvej inštancie aj odvolací súd správne nevychádzali (len) z doslovného znenia § 274 CSP, ale zohľadnili osobitné okolnosti tohto prípadu, výsledky doterajšieho dokazovania i dovtedajšie procesné účinkovanie žalovanej v spore, čím naplnili materiálne kritéria aplikácie uvedeného inštitútu v zmysle ústavnoprávných požiadaviek vyplývajúcich z citovaných rozhodnutí Ústavného súdu i dovolacieho súdu. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že procesný nedostatok vydania rozsudku pre zmeškanie, pre ktorý by došlo k zrušeniu rozhodnutí a k vráteniu veci na nové prejednanie, ktorému predchádzalo odvolacie i dovolacie konanie, nemožno napraviť ani zhojiť pre jedinečnosť a neopakovateľnosť vydania rozsudku pre zmeškanie.

20. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobcu uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

21. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešnému žalovanému voči v dovolacom konaní neúspešnému žalobcovi. Z obsahu spisu vznik trov dovolacieho konania u žalovaného preukázaný je, preto dovolací súd žalovanému voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania priznal v plnom rozsahu.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.